

**Програмові вимоги для підсумкового контролю
з навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень»**

Тема 1. Теоретико-методологічні проблеми юридичної діяльності.

1. Сутність науки та наукової діяльності. Специфіка наукової діяльності
2. Методологічні підходи досліджень явища юридичної діяльності.
3. Поняття і особливості наукового пізнання. Суб'єкт і об'єкт наукового пізнання.
4. Наукове дослідження як форма розвитку науки. Загальна схема наукових досліджень.
5. Категоріально-понятійний апарат наукового дослідження.

Тема 2. Організаційно-правові засади науково-дослідної роботи в юридичній сфері.

6. Нормативно-правові акти з питань науково-дослідної діяльності.
7. Організація наукової діяльності в Україні. Інтелектуальна власність та її гарантії.
8. Міжнародне співробітництво в науково-дослідній сфері.
9. Академічні і прикладні наукові дослідження. Науковий колектив.
10. Сучасні пріоритетні напрями наукових досліджень в юридичній сфері.

Тема 3. Парадигмальні засади наукових досліджень

11. Методологія юридичної науки та її роль у пізнанні державно-правових явищ.
12. Класична і неокласична методологія праводержавознавства: діалектика співіснування.
13. Філософсько-світоглядні підходи в наукових дослідженнях.
14. Праворозуміння: методологічна характеристика.
15. Методи наукового пізнання та їх класифікація (загальнонаукові, частково-наукові, спеціально-наукові та спеціально-юридичні).

Тема 4. Методологія і метод наукового дослідження.

16. Співвідношення наукового підходу та наукового методу.
17. Методологічні підходи у сучасних правових дослідженнях: Історичний підхід. Логічний підхід. Герменевтичний підхід. Порівняльний підхід. Ціннісний (аксіологічний) підхід. Системний підхід. Синергетичний підхід. Поведінковий (біхевіористський) підхід. Гуманістичний підхід. Кібернетичний підхід. Структурний підхід. Функціональний підхід. Системно-функціональний підхід. Інституціональний підхід. Інтерсуб'єктивістський підхід. Комплексний підхід.

Тема 5. Методи науково-юридичних досліджень.

18. Поняття та загальна характеристика загальнонаукових методів пізнання державно-правових явищ.
19. Методи теоретичних та емпіричних досліджень. Формально-логічні процедури (аналіз, синтез, індукція, дедукція та ін.).
20. Системний метод. Структурний метод. Функціональний метод. Порівняльний метод. Наукові методи пізнання державно-правових явищ, що застосовуються суміжними науками або групами наук. Історичний метод. Психологічний метод. Метод конкретно-соціологічного дослідження. Інституціональний метод.
21. Математичні та статистичні методи.
22. Кібернетичний та інші методи технічних наук, що використовуються в юриспруденції.
23. Поняття та загальна характеристика спеціальних методів науково-юридичного пізнання. Формально-юридичний метод. Порівняльно-правовий метод. Історико-правовий метод. Методи правової герменевтики. Метод державно-правового моделювання. Метод державно-правового експерименту. Метод судової статистики.
24. Загальнонаукові методи, що використовуються у кримінологічних дослідженнях.

Тема 6. Організаційні засади наукових досліджень.

25. Організаційні засади наукової діяльності в Україні.
26. Поняття про науковий напрям і наукову школу. Склад та підготовка наукових кадрів в Україні.
27. Наукові ступені та вчені звання в Україні: сутність, значення, порядок присудження. Статус науковця.
28. Організація наукових досліджень у вищому навчальному закладі.
29. Міжнародне співробітництво в науково-дослідній сфері. Чинні міжнародні програми, які діють в Україні.
30. Організація наукових грантів та проектів обміну науковим досвідом між українськими та зарубіжними вченими. Стажування за кордоном.
31. Партнерські відносини споріднених університетів Європи й України.

Тема 7. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.

32. Поняття та види інформаційного забезпечення наукових досліджень.
33. Роль і функції наукової інформації.
34. Система джерел наукової інформації: бібліотечні фонди, архівні фонди.
35. Друковані джерела: книги, журнали, збірки матеріалів тощо.
36. Електронні ресурси, пошукові системи мережі Інтернет.
37. Специфіка джерел юридичних досліджень.
38. Нормативно-правові документи. Матеріали юридичної практики. Правова статистика.
39. Організація роботи з науково-теоретичними та емпіричними джерелами.
40. Пошук, відбір та опрацювання джерельної бази дослідження.
41. Основні правила посилання і цитування.
42. Оформлення списку використаних джерел і літератури (вимоги ДСТУ).

Змістовний модуль 2. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ЮРИДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тема 8. Наукове дослідження як процес.

43. Наукова проблема і наукова теорія.
44. Етапи розробки наукової гіпотези. Способи підтвердження наукової гіпотези (теоретичні та експериментальні дослідження).
45. Наукове обґрунтування та наукові пояснення.

Тема 9. Оформлення та апробація результатів наукового дослідження.

46. Поняття наукової термінології.
47. Правильність застосування наукової термінології.
48. Форми наукових праць з юридичних наук: тези доповідей, наукові статті, монографії, дисертації.
49. Система фахової періодики для публікації результатів дослідження.
50. Наукові семінари, конференції, конгреси.
51. Спеціалізована комунікація через Інтернет.
52. Дискусія як форма апробації наукового дослідження.

Тема 10. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження.

53. Поняття, мета і завдання науково-дослідної роботи студентів, які здобувають юридичну освіту.
54. Роль науково-дослідної роботи у процесі підготовки фахівця-юриста. Види та форми науково-дослідної роботи студентів.
55. Магістерська робота. Організація підготовки та захисту магістерської роботи.

56. Підготовка та оформлення наукової доповіді за матеріалами магістерської роботи на наукову конференцію.

Тема 11. Кваліфікаційні ознаки дисертації та етапи її виконання.

57. Дисертація як кваліфікаційна робота: визначення поняття, основні види, співвідношення з іншими видами теоретичних досліджень.

58. Нормативна база МОН України щодо змісту, структури, якості, оформлення дисертаційних робіт та авторефератів дисертацій.

59. Загальна схема ходу виконання кандидатської дисертації. Постановка та формулювання наукової проблеми, вибір теми дисертаційного дослідження.

60. Обґрунтування актуальності вибраної теми дослідження, її наукової новизни та практичної значущості.

61. Постановка мети і конкретних завдань дослідження.

62. Вибір методів (методик) проведення дослідження. Опис процесу дослідження. Етапи обговорення результатів дослідження.

63. Формулювання висновків і оцінка одержаних результатів.

64. Шляхи практичного впровадження результатів та їх апробації.

Склала:

д.і.н., доц. Гуменюк Т.І.